

**FAUFA'A A'E NŌ PATĪFIKA: FĒTI'I HUI ARI'I
POMARE
'AHA MOANANUIĀKEA**

A tau te aroha i te papa tupuna o tātou, mai tahito mai, tauātini hou te matahiti, e nō te mea ua tupu te mana'o e maha ahuru matahiti nā mua a'e e fano fa'ahouā te va'a teretere na te 'au tupuna o Kealaikahiki, e tū mai nei te Tā'atiraa 'Aha Moananuiākea Pacific Consortium (Kamehameha Schools, Polynesian Voyaging Society, Bishop Museum, University of Hawai'i), mā te fa'atura e te a'au haehaa nō te 'ite i te fēti'i hui ari'i o Pomare ei Faufa'a a'e nō Patifika.

I te mea na:

- Ua tu'i te ro'o o te fēti'i hui ari'i Pomare i Porinetia faranī, mai tōna nā fenua 'āi'a, Fakarava tera raua o 'Anā, i te Tuamotu, tae roa i tō Tamatoa i Pōpora, Huahine e i Ra'iatea e tae noa atu i te mata'eina'a o Te Pori o nu'u i Tahiti.
- Uru te pona upo'o o te Fēti'i Pomare, tei mono mai tōna iho tupuna o Uru/Ulu, te tupuna teie pū mai ai te papa o te mau 'opū ra'atira-ari'i Vaihi, Maori ato'a e te mau opū nui nō Porinetia i tahito ra, mai te āu i te mau tuatāpapara'a a te ihi 'ā'ai o Teuira Henry e te mau ha'apapura'a a Sir Percy Smith, e ihi 'ā'ai ato'a.
- Tahiti e o Ra'iatea nā fenua 'āi'a o te fēti'i hui ari'i nō Vaihi, mai te au i te fa'atiara'a a te mau mau parau tupuna, te mau pehe tumue tae roa atu i te mau tuatāpapara'a.
- E faufa'a ora teie Pū ha'api'ira'a o Kamehameha Schools. Ha'amauhia mai e te Pua ari'i, Bernice Pauahi Bishop, hinarere nā te ari'i Kamehameha 1.
- Ua amo mai nā 'opū fēti'i ari'i, tō Pomare e tō Kamehameha i tā rāua hopoi'ā ari'i i te roara'a o te tenetere 1900. Te fa'aū ra ia te nuna'a Mā'ohi e te nuna'a Māoli i te mau 'arora'a ato'a nō te paruru, nō te fa'ahiro'a, tō rātou iho, tō rātou reo, nō te 'imi te rave'a ia 'ore rātou ia 'ere i tō rātou fenua e tō rātou fa'aterera'a.
- I roto i terā ārea 1985-1987, a tupu ai te tere "La Redécouverte", o Hokule'a te va'a, 'oia tei fa'ahono fa'ahouā tō Tahiti e tō Vaihi.
- 1991, i te reira matahiti, mai te āu i te fa'aturera'a ari'i a tō Porinetia, ua fa'ari'i manihini mai Te Pua ari'i Elvina Pomare Buillard i tō Vaihi, tō te Kamehameha Schools e tō te Polynesian Voyaging Society, tei tae mai i Tahiti no te fārerei i te 'opū fēti'i hui ari'i Pomare i te 'oro'a i fa'atupuhia i tō rātou mēnema utuafare i Arue.
- Mysco Nora Emilie Moeari'i Pomare Teiti Boucard Kilian, tei 'āpe'e i te ravera'a a tōna metua vahine Mama Elvina; ua tamau 'oia, e tāna tāne o Conrad Robert Teupoomanavarii Kilian e ta raua mau tamari'i: o Vaeana, o Hinari'i e o Ari'ipaea, i te fa'ari'ira'a i te ta'ata nā roto i te here mau, te roara'a o nā e piti ahuru matahiti i ma'iri a'e nei.
- 2012, o Mysco Kilian vahineā tei ti'a mai ei ti'ā'au nō te Fēti'i hui ari'i Pomare, i te oro'a 'āvarira'a o te Pu nō te hiro'a tumu nō Vaihi, o Ka'iwakīloumoku o te Kamehameha Schools nō Kapālama i Honolulu. E Pū 'ōhipa teie i ha'amauhia e Pinky Thompson, pāturuhia e Robert Worthington, Rauti fa'atere i roto i nā Pū e piti, te Kamehameha Schools e te Polynesian Voyaging Society, e hoa ato'a nō te fēti'i Kilian.

Te fa'ari'i nei mātou e amo i te ro'o o Te Pua ari'i Elvina Pomare Buillard, mā te tāpe'a tāmau i te tā'amura'a o nā faufa'a ari'i e rua, tā Pomare, tā Kamehameha, e tape'a ato'a matou te tā'amura'a i te utuafare fēti'i o Mysco Kilian rāua te utu'āfare tā'ati o te 'Aha Moananuiākea. Te tu'urima nei mātou mā te te'ote'o mau nō te 'ite i teie utu'āfare fēti'i hui ari'i o POMARE ei faufa'a a'e nō Patifika.

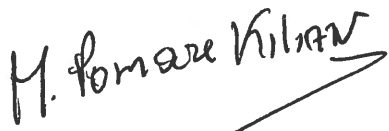
**HE HO'OILINA HANO HANO MA KA PĀKĪPIKA: KA 'OHANA ALI'I 'O PŌMARE
'AHA MOANANUIĀKEA**

Ma muli o ko kākou pilina he 'ohana like o ka mo'okū'auhau no 'elua kaukani a 'oi makahiki me nā makahiki he kanahā a 'oi o ke au hou o ka holo moana 'ana ma ke ala ku'una 'o Kealaikahiki, ke mahalo a ho'ohanohano a'e nei ka 'Aha Moananuiākea ('o ke Kula 'o Kamehameha, ka Polynesian Voyaging Society, ka Hale Hō'ike'ike 'o Pihopa, a me ke Kulanui o Hawai'i) i ka 'Ohana Ali'i Hiwahiwa 'o Pōmare no kā lakou hana he Ho'oilina Hanohano ma ka Pākīpika.

'Oiai:

- Lohe 'ia ka inoa 'ala o ka 'Ohana Ali'i 'o Pōmare mai 'ō a 'ō o Polenekia Palani i ho'okolo 'ia ho'i nā mole kumu o ka mo'okū'auhau i Fakarava a me Ana'a o ka pae 'āina 'o Tuamotu, i ka Hale o Tamatoa i Polapola, Huahine, a me Ra'iatea, a i ka moku'āina 'o Porionu'u i Tahiti.
- 'O Uru kekahi kupuna o ka 'ohana Pōmare, i 'ike 'ia kona inoa, 'o Uru a i 'ole 'o Ulu, ma nā mo'okū'auhau o nā ali'i Hawai'i, Māori, a me nā Polenekia 'ē a'e kekahi, wahi a Teuira Henry, he ho'opa'a mo'olelo o ka wā kaihko, a i loiloi a hō'ōia 'ia e ka mea noi'i hanohano 'o S. Percy Smith.
- Ua pili nā Ali'i Nui o Hawai'i i nā mo'okū'auhau o Tahiti a me Ra'iatea, a hō'ōia 'ia ia pilina i nā hō'ike mō'aukala ha'i waha, nā mele ku'una, a me nā mo'okū'auhau.
- 'O Ke Kula 'o Kamehameha ka ho'oilina ola o ka 'Ohana Ali'i 'o Kamehameha-ua ho'okumu 'ia ma ka makahiki 1887 e ke Kamāli'i wahine 'o Bernice Pauahi Bishop, ka mo'opuna kuakahi a Kamehameha I.
- Ma ke kenekūlia 'umikumamāiwa, ua kākō'o mai 'o Pōmare i ke ea o ke aupuni o Kamehameha, a ua pāna'i like 'ia aku nō ho'i ia kākō'o e Kamehameha i ke ea o ko Pōmare aupuni. Ua 'ike akula nō ka po'e Mā'ohi a me nā Kānaka Maoli i nā ālaina like he nui ma ka mālama a ho'omau 'ana i ka mo'omeheu a 'ōlelo 'ōiwi, i ka 'āina, a i ka noho aupuni 'ana.
- Ua ikaika hou mai ka pilina o ka po'e Tahiti me ka po'e Hawai'i ma muli o ko Hōkūle'a "Voyage of Rediscovery" ma nā makahiki 1985-1987.
- I ka makahiki 1991, ua ho'okipa aloha ke Kamāli'i Wahine 'o Elvina Pōmare Buillard, he ho'okipa kū i ke 'ano o nā Ali'i o Polenekia, i nā 'elele o ke Kula 'o Kamehameha a me ka Polynesian Voyaging Society i holo i Tahiti no ka ho'ohanohano 'ana aku i ka 'ohana Pōmare ma kekahi 'aha i mālama 'ia ma ka pā ilina 'ohana ma Arue.
- No nā makahiki i hala he iwakalua a 'oi, ua ho'omau nō ho'i 'o Mysco Nora Emilie Moe-ari'i a Teiti Pōmare Boucard Killian i ia lōina ho'okipa aloha lokomaika'i a Māmā Elvina, pau pū me kāna kāne 'o Robert Gogoli Killian, me kā lāua mau keiki 'o Vaeana, Henari'i, a me Ari'ipaea.
- I ka makahiki 2012, ua holo mai 'o Madame Mysco Killian i Hawai'i i 'elele no ka 'Ohana Ali'i 'o Pōmare ma ka 'aha wehena o Ka'iwakīloumoku Kikowaena Mo'omeheu Hawai'i ma ke Kula 'o Kamehameha ma Kapālama, he wahi i ho'okumu 'ia na Myron Pinky Thompson, a i kākō'o 'ia e Robert Worthington, he lālā o ke Kula o Kamehameha a me ka Polynesian Voyaging Society, a he hoaloha nō hoi no ka 'ohana Killian.

No laila, ke ho'ohiki nei kākou i ka ho'omana'o mau i ke Kamāli'i Wahine 'o Elvina Pōmare Buillard ma ka ho'omau 'ana i ka pilina o ka 'Ohana Pōmare me ka 'Ohana Kamehameha, me ka ho'oulu pū 'ana i ka pilina ma waena o ka 'ohana Killian a me nā lālā 'ohana 'Aha Moananuiākea. Ke pūlima nei kākou me ka ha'aeo i ka ho'ohanohano 'ana i ka 'Ohana Ali'i Hiwahiwa 'o Pōmare no kā lakou hana he Ho'oilina Hanohano ma ka Pākīpika.

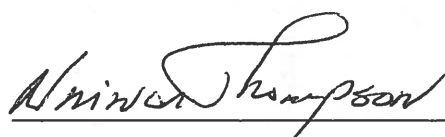
Mysco Moearii Pomare Kilian
Représentante de la Famille Royale Pomare

Livingston "Jack" Wong
CEO, Kamehameha Schools

Dr. Randie Kamuela Fong
Executive Culture Officer, 'Aha Moananuiākea, Kamehameha Schools

Nainoa Thompson
President, Polynesian Voyaging Society

Jamie Mililani Fong
Manager, Ka'iwakīloumoku Hawaiian Cultural Center, Kamehameha Schools